

Sjätte roten, tomt 46

Kvarteret Köpmannen

Artonde roten 1637–57h

Köpmangatans norra sida

Nionde roten 1657h–70

öster om östra hamnen

Hans Bilthuggare 1643–54: 2 mtl, 1655: 3 mtl, 1656–57v (IX), 1657: 1.18., 1658: 4, 1659–63: 1½, 1665–78 M1676: 1 tomt, hans gård 1681

Hans Swant(en), född 1609, död 1678, som var bildhuggare, var av tysk börd och verksam i Göteborg från 1638. Han bodde 1640–43 i tjugonde roten och därefter i den 18:de. Han utförde en mängd altarpuppasatser, predikstolar m.m. i Västsverige (t.ex. altarpuppasatsen i Hålda kyrka). (Se Sten Karling: Hans Swant, en bildhuggare i Göteborg under 1600-talets mitt.) I underrätten den 27.4.1666 krävde *underskulden Anders Bengtsson Kaxe* Hans Bildhuggares hustru på en tunna öl värd 9½ daler kopparmynt: enligt hennes uppgift var det blott fråga om två tunnor spisöl. – I Göteborgs registratur den 31.7.1673 kan man finna bördbevis för avlidna barnlösa hustru *Catharina Hansdotter*, dotter till bildhuggaren Hans Swant och hans avlidna hustru *Christensa Andersdotter*. Catharina Hansdotter hade varit gift med änkedrottningens *taffeltäckare Peder Jacobsson Starr*.

Nils Lesberg (Lessberg) Bildhuggare

1679–81

Bildhuggaren Nils Lesberg (skriver sig Nicolaus Laese) flyttade 1678 från Kungälv till Göteborg, där han den 17.11 s.å. gifte sig med jungfru *Maria Heantens* enligt Wilhelm Bergs tolkning av Christine kyrkas vigselbok. Brudparet slapp vigselavgift på grund av fattigdom, Förmodligen är tolkningen av brudens namn felaktig – det bör vara *Maria Swantens eller Wantens*. Ett indicium på detta är att enligt resolutionsboken den 19.5.1681 gavs förslaget, att Hans Bildhuggares måg skulle bli rotemästare i *Barthold Polmans* ställe. Den 27 maj s.å. förordnades Nils Bildhuggare till rotemästare. Maria Hansdotter Swant begravdes 10.4.1697, varefter Nils Lessberg gifte om sig med *Catharina Billman*. Catharina Lessberg fick stolrum i Gustavi 8.9.1699 norra sidan fX5. 1702 erhöll Nils Lessberg burskap i Göteborg. Han har bl.a. utfört predikstolen i Torsby kyrka, beställd 1691, och 1711 moderniseringen av den av Hans Swant utförda altarpuppasatsen i Kållereds kyrka (se fil lic K Aasma, Torsby, s. 192).

Nils Lessberg skrev 1711 om ”de fyra lejon, som skulle staden till prydnad widh ändarna på Stora Broen widh järnvägen, hwilken iag nu haft i wärket och dagligh där på arbetat”. Han angav lejonens mått (EIIa:23, 19.10.1711; EIIa:25, 23.3.1713). 1715 hade *Hans Böker, Johan Schael* och *Jacob Feigel* besiktigt lejonen och funnit att Mäster Nils Läsberg hade hunnit med hälften av dem (EIIa:27).

Den 20.3.1717 berättade Catharina Lessberg om det sorgliga tillståndet efter hennes mans död. 1716 hade Nils Lessberg begärt betalning för de fyra av honom tillverkade lejonen (1716 års RR sid 143). 1717 står hans änka Catharina för gården i tomtöreslängden och betecknas som fattig.

Nämnda datum i mars s.å. omtalade hon den reparation, som hennes man tillsammans med gesällen Bengt gjort på en av stadens fyra kämpar. Bouppteckningen efter Nils Lessberg 2.8.1718 visar hus och tomt på Kyrkogatan [bör vara Köpmangatan] mellan Måns i Bångegårdens änka i väster och Jonas däldragare i öster.

Bouppteckning efter änkan Catharina Lessberg ägde rum 12.1.1653 – hon hade de de sista tre åren varit sängliggande. Avlidna bildhuggaränkan Catarina Lessbergs hus och gård såldes för 403 d 16 öre på auktion den 26.1.1753 (då *jungfrurna Ingrid och Elisabeth Lessberg* nämndes) till *sjötullsbesökaren och vaktmästaren vid Hall- och Manufakturätten*

Olof Blomstedt

Gården sades då vara belägen vid Köpmangatan mellan f.d. borgaren Printz änka men numera handelsmannen Martin Holtermans hus i väster och jungfrurna Säfwedahls eller sedermera tunnbindare Olof Jonssons gård i öster.

Med bifall av *hustrun Catharina* avträdde dock Blomstedt gården för 460 d smt plus 20 dalers diskretion till

snickaren Carsten Didrik Lohman,

som första gången den 22.7.1760 uppbjöd sin på Köpmangatan mellan tunnbindaremästare Olof Johanssons hus å hus å östra och avlidne soldaten Kindbergs änka hustru Charlotta Kindbergs hus å västra och klenmeden mästare Jan Helgessons å norra sidan belägna hus och gård. Lohman erhöll fasta 7.12.1761. Tomten höll 85 fot gånger 25 fot sv mått och 30-penning betalades den 22.7.1760.

Carsten Didrik Lohman var född 1716, död 27.8.1789. Han fick burskap som snickaremästare 20.9.1751. Han var ålderman 1766.

Han gifte sig 1.9.1751 med *Anna Margareta Rubach*, döpt 22.1.1720, död 24.4.1773, dotter till *snickaremästare Johan Rubach* och *Maria Elisabeth Zimmerman*, död 1737 (se 1.36, Bisk) Bou efter henne 25.9.1782 upptager endast gården på Kronhusgatan, värd 333.16 rdr specie.

Lohman och hans hustru Anna Margareta pantsatte denna gård och en gård på Sillgatan den 22.2.1767 till *brukspatron Olof Ström* på grund av skuld till honom på 3 120 d smt.

I magistratens arkiv EIIb:7 (8.2.1793) ligger en felsorterad handling angående bouppteckningen och delningen efter avlidne snickaren mästare Carsten Didrik Lohman (Berg I:2, 489). Behållningen efter skuldbetalning var 2 626 d smt (385 rdr sp). Arvingar var:

1) avlidne brodern *Johan Hindrik Lohmans* uti Amt Westen Hanoider i Tyskland och byn Barnstادت bröstarvingar:

- a. sonen Johan Hindrich
- b. avlidne sonen Herman Diedrich Lohmans trenne barn: Trinetta, Dorotea Elisabeth och Metta Margareta Lohman

2) avlidne brodern skolläraren i samma landskap och byn Waumberg Herman Jacob Lohmans bröstarvingar sonen Cort Hindrich och dottersonen Joh. Hindr. Debode

3) avlidna system i samma ort I Amt Werden (Westen?) och Luttens bröstarvingar:

- c. sonen Hindrich Rosenbrock

- d. Herman Diedrich
- e. Christian
- f. [snickarmästare] *Carsten Georg Rosenbrock* (se nedan)
- g. Anna Adelheid
- h. System Metta Margareta Rosenbrocks barn

Carsten Diedrich Lohman efterlämnade 1789: Hus och gård på Kvarnberget, dito på Kronhusgatan nr 8.5 (som såldes till slaktare Johan Ryberg för 450 rdr specie.) samt sin bostadsgård på Köpmansgatan 6.46 mellan snickaremästare Johan Herman Lohman i öster och direktör Holterman i väster. Sistnämnda gård hade Carsten Lohman jämte allt lösöre den 14.8.1789 testamenterat till systersonen

snickaren Carsten Görgen Rosenbrock

(burskap 14.11.1777). Se 9.26, Polism. Ägde en tid 9.22–23

Han ägde 1790 även grangården öster härom. Var ägare 1686–90.

1800 *Kopparslagare Lars Söderberg*

uppbud den 23.3.1807. Han fick burskap som kopparslagaremästare 10.6.1768, död 9.2.1818. Han ägde en liten stenhusbyggnad inuti gården 6.46, värd 2 000 rdr banco. Hans hustru *Anna Christina Bergström* avled barnlös 18.4.1805 utan kända arvingar. Gården övertogs av sonen

kopparslagare Carl Söderberg,

död 25.5.1830. Han uppbjöd tomten och stenhusbyggnaden den 17.6.1826. Fastigheten såldes på auktion 30.6.1835 för 954:32 banco. Hans hustru *Sara Bengtsdotter* avled barnlös 14.8.1834 (bou 26.2.1835).

Senare uppbud av 6.46

hattmakare Nils Wahlberg 4.7.1836

Senare uppbud av 6.46–47

handl A F Kihlgren 18.7.1853

o P Andersson & Son 23.6.1856

kapten J I Berg 6.5.1861

Senare uppbud av 6.46–48

underlöjtn Richard Wilhelm F Berg 12.2.1866